

Raadsmemo

Portefeuillehouder: M.F.H. Budel
Onderwerp: afdoening motie Ellecomsedijk.

Aanleiding:

Op 30 oktober 2018 heeft de gemeenteraad van Rheden een motie aangenomen, waarin het College wordt opgedragen:

- a. te zorgen voor metingen van het verkeer en milieueffecten op en rond de Ellecomsedijk al dan niet in overleg of samen met de wegbeheerder.
- b. deze metingen bevatten:
 - in ieder geval de huidige verkeerssituatie (eind 2018, begin 2019) op basis van tellingen;
 - in ieder geval prognose van de verkeersontwikkeling op basis van die tellingen en de daaraan gekoppelde geluidsbelasting;
 - zo mogelijk de huidige milieubelasting op de omgeving vanaf de Ellecomsedijk en overige Traverse plangebied.
- c. In overleg met de wegbeheerder en de inwoners te onderzoeken of – en zo ja- met welke (relatief eenvoudig realiseerbare) maatregelen de ervaren nadelige effecten (geluidsbelasting) voor de bewoners van Ellecom (m.n. Hofstetterlaan en Dalstein) is te reduceren;

Doel raadsmemo:

In dit memo informeert het College de raad over de afdoening van de hierboven aangehaald motie en de positie van het College. De raad wordt gevraagd deze informatie voor kennisgeving aan te nemen.

Vooraf

Het College heeft het bureau DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V. te Den Haag opdracht gegeven onderzoek te doen naar het effect van geluid en luchtkwaliteit op woningen in Ellecom door de afsluiting van de Doesburgsedijk. Het rapport d.d. 5 februari 2019 is als **bijlage 1** aan dit raadsmemo gehecht. De relatie met de eventuele afsluiting van de Doesburgsedijk is gelegd vanwege de mogelijk relevante effecten daarvan voor de Ellecomsedijk.

Dit memo spitst zich toe op hetgeen het rapport van DGMR beschrijft over de gevolgen voor de Ellecomsedijk. Voor zover de inhoud van dit rapport relevant is voor de Doesburgsedijk, wordt dit behandeld bij de afdoening van de motie van uw raad over dat onderwerp. Op dat moment kunnen in die afweging ook de belangen van de omgeving Ellecomsedijk worden betrokken.

Hierna worden de achtereenvolgende onderdelen van de motie behandeld.

Motie, onderdelen a t/m c:

metingen van het verkeer en milieueffecten (a. en b.)

Het bureau DGMR heeft 3 varianten onderzocht:

1. De huidige situatie (2017);
2. Het effect van de eventuele afsluiting van de Doesburgsedijk op de huidige situatie;
3. De toekomstige situatie (2027), rekening houdend met de autonome verkeersgroei en afsluiting van de Doesburgsedijk.

Opmerking:

Uw raad heeft gevraagd om de huidige situatie op basis van tellingen in beeld te brengen. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van de RVMK (regionale verkeersmilieukaart). Dit model wordt jaarlijks geüpdatet met landelijke cijfers en provinciale en regionale verkeerstellingen). Daaruit blijkt de in onderstaand overzicht weergegeven situatie (het totaal van beide richtingen is weergegeven). Aparte metingen van geluid en lucht hebben geen toevoegde waarde boven de hiervoor beschreven methodiek. Daarnaast moet worden bedacht dat er nog geen sprake is van een stabiele eindsituatie, voor wat betreft de verkeersafwikkeling.

Plaats telling	Wegvak		RVMK-model
14,37 (N348)	13.9 (Ellecomsedijk) tot 14.7 (Doesburgsedijk)		N348
<u>Jaar</u>	<u>Werkdag</u>	<u>Weekdag</u>	werkdag
2011	25450	23560	25800
2012	24870	22910	24900
2013	22710	21020	25400
2014	24730	22860	25900
2015	25980	24120	23700
2016	25190	23390	24500
2017	23570	21810	24300
2018	27143	25050	25800

NB. 2017 betreft het gemiddelde over de eerste 8 maanden, 2018 het gemiddelde over de laatste 3 maanden, nadat het telpunt weer in gebruik genomen is.

Geluid:

Zoals uit het rapport blijkt zijn zowel aan de Hofstetterlaan als aan de Dalstein meerdere toetspunten gemodelleerd. Daaruit blijkt dat in alle 3 onderzochte scenario's de hoogste geluidsbelasting optreedt aan de Hofstetterlaan. Concreet als volgt:

1. In de huidige situatie in 2017, zonder afsluiting van de Doesburgsedijk, bedraagt de hoogste geluidsbelasting in Ellecom Lden = 60 dB.
2. In de huidige situatie in 2017 na afsluiting van de Doesburgsedijk bedraagt de hoogste geluidsbelasting in Ellecom Lden = 61 dB. De toename ten opzichte van de situatie zonder afsluiting bedraagt circa 1.6 dB.
3. De toekomstige situatie in 2027, inclusief de autonome groei van het verkeer, leidt tot een extra toename van de geluidsbelasting met circa 0.8 dB (de totale toename ten opzichte van de huidige situatie bedraagt 2.4 dB). In deze situatie is de hoogste geluidsbelasting 62 dB.

Zoals uit het rapport van DGMR blijkt, is er geen sprake van een reconstructie van de Ellecomsedijk in de zin van de Wet Geluidhinder, wanneer de Doesburgsedijk zou worden afgesloten. Er is, met andere woorden, geen wettelijk kader op grond waarvan thans een reductie van de geluidsbelasting vereist is. Een fysieke aanpassing van de N348 is niet nodig. De toename van de geluidsbelasting is een gevolg van de autonome groei van het wegverkeer en de eventuele afsluiting van een andere weg, namelijk de Doesburgsedijk.

Milieueffecten:

In het rapport zijn de milieueffecten, dat wil zeggen de effecten voor luchtkwaliteit op stikstofdioxide en fijnstof (NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5}), berekend voor de huidige situatie (2017 zonder afsluiting) en de toekomstige situatie (2027 met afsluiting). In geen van beide situaties overschrijden de concentraties (zie tabel 1, op pagina 9 van het rapport) de grenswaarden van de Wet Milieubeheer. Daarbij heeft de weg N348 een zeer beperkte bijdrage aan de berekende concentraties en worden deze grotendeels bepaald door de aanwezige achtergrondconcentraties.

mogelijke maatregelen (c.)

Vooropgesteld moet worden dat de Provincie Gelderland wegbeheerder is en in die hoedanigheid verantwoordelijk is voor te nemen maatregelen indien niet voldaan wordt aan de eisen die voortvloeien uit wet- en regelgeving.

Bij het overwegen van mogelijke maatregelen wordt eerst gekeken of de bron kan worden aangepakt. De enig reëel te nemen bronmaatregel is reeds uitgevoerd aan de Ellecomsedijk, in de vorm van geluidreducerend asfalt (DGDB). Een verdere geluidreductie met bronmaatregelen is niet aan de orde (zie ook hierna).

Om de effecten van het geluid tegen te gaan is het plaatsen van een geluidsscherm langs de N348 een denkbare optie. Met het plaatsen van een 1 meter hoog geluidsscherm blijkt de toename van de geluidsbelasting door de autonome groei van 2017 tot 2027 grotendeels te worden weggenomen. Wanneer een scherm van 2 meter hoog geplaatst wordt, dan wordt de geluidsbelasting bij nagenoeg alle woningen teruggebracht naar de waarde in de huidige situatie (zonder afsluiting).

Overleg met inwoners en wegbeheerder (c.)

Inwoners:

In de voorbereiding op de afdoening van deze motie, heeft er tweemaal op ambtelijke niveau overleg plaatsgevonden met omwonenden in Ellecom (Team N348 Ellecomsedijk), namelijk op 7 en op 26 februari 2019. Tijdens dat overleg is de inhoud van het rapport van DGMR besproken. Tevens is besproken of aanvullende maatregelen aan de orde zijn en welke dat zouden kunnen zijn. De gemeente heeft aangegeven dat er op grond van wet- en regelgeving geen verplichting bestaat bij provincie (of gemeente) om aanvullende maatregelen te treffen. Er is immers geen sprake van een reconstructie in de zin van de Wet Geluidhinder. Evenmin worden er grenswaarden uit de Wet Milieubeheer overschreden.

Dat neemt niet weg dat er sprake is van een toename van de geluidsbelasting, zowel door autonome verkeersgroei als door een eventuele afsluiting van de Doesburgsedijk. Die toename wordt ook daadwerkelijk door de aanwonenden ervaren. Gelet daarop is toch in beide gesprekken verkend welke mogelijkheden er zijn om de hinder te verminderen en de kwaliteit en leefbaarheid te verbeteren.

De omwonenden hebben in het bijzonder 2 aandachtspunten naar voren gebracht:

- Geluidreductie vanwege de Ellecomsedijk;
- Ruimtelijk inpassing richting landgoed Hof te Dieren, aangevuld met beplanting, zodanig dat het wegverkeer op de Ellecomsedijk bij voorkeur zoveel mogelijk uit het zicht verdwijnt.

Geluidreductie:

Al snel bleek de optie om geluidsschermen te plaatsen af te vallen. Noch schermen van 1 meter hoog, noch schermen van 2 meter hoog, bleken voor de omwonenden aanvaardbaar. Men wil juist het uitzicht over de

weg richting het landgoed Hof te Dieren behouden. De omwonenden pleiten voor een in hoogte zeer beperkte voorziening, die bij voorkeur bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit.

De omwonenden hebben tevens de wens geuit om de maximumsnelheid op de Ellecomsedijk terug te brengen van 80 km/u naar 60 km/u. Dit wordt echter richting de provincie Gelderland niet als een realistische optie gezien gelet op de recente investeringen aan de Ellecomsedijk en het feit dat de weginrichting die van een 80 km/u weg is. Dat betekent dat een reductie van de toegestane snelheid aanzienlijke investeringen met zich mee zou brengen. Het enkel plaatsen van snelheidsborden is (lang) niet voldoende. De inrichting van de weg moet in overeenstemming te zijn met de geldende maximum snelheid. Overigens lijkt aandacht voor handhaving van de geldende maximumsnelheid wel nodig te zijn.

Nu dus de meer gebruikelijke opties niet gewenst zijn (geluidsschermen), al zijn uitgevoerd (geluidreducerend asfalt), of als niet realistisch moeten worden beschouwd (verlaging maximum snelheid) moet worden gezocht naar alternatieve mogelijkheden. Daarbij hebben de omwonenden zelf de mogelijkheid van zogeheten diffractoren aan de orde gesteld (zie afbeeldingen).

Diffractoren zijn geluidgoten of geluidafbuigers. Proefnemingen wijzen uit dat de afbuiging van het geluid tot een duidelijke reductie van het geluid kan leiden. Hoewel diffractoren intussen op meerdere locaties in de praktijk zijn toegepast, is de toepassing nog experimenteel. De diffractor is door de Universiteit van Twente ontworpen. In 2013 werd voor het eerst een pilot toegepast bij de omlegging van de N314 bij Hummelo in Gelderland. Langs de N413 in Soesterberg is een vergelijkbare geluidgoot toegepast. De eerste resultaten uit Soesterberg lieten zien dat de geluidsbelasting met circa 2 dB daalde.¹

Ruimtelijke inpassing:

De omwonenden pleiten voor een betere ruimtelijke inpassing van de N348 richting het landgoed Hof te Dieren, zodanig dat meer sprake is van een logische overgang in het landschap en de N348 wat meer uit het zicht verdwijnt. Een goed beplantingsplan kan hieraan bijdragen.

Bekend is dat bij de Stichting Twickel een visie in ontwikkeling is voor het Hof te Dieren. Het is daarom voor de hand liggend dat gemeente, omwonenden langs de Ellecomsedijk en de Stichting Twickel met elkaar in contact treden. Tijdens dat overleg kan worden gezien of en waar deze in ontwikkeling zijnde visie kan aansluiten op de wensen vanuit de omgeving en in overeenstemming kunnen worden gebracht met het beleid van de gemeente en geldende kaders. Ook de provincie wordt daarin, waar nodig, betrokken.

Provincie:

Voor 2020 heeft de Provincie Gelderland groot onderhoud gepland aan de A348. Vanuit de gemeente is reeds een poging gedaan om de Ellecomsedijk op te nemen in de scope van dit groot onderhoud. Daarbij geldt dat de provincie hoge duurzaamheidsambities heeft uitgesproken met betrekking tot dit groot

¹ <https://www.wegenwiki.nl/Diffractor>, geraadpleegd 4 maart 2019

onderhoud. Recent heeft de provincie laten weten dat de N348 tot op dit moment niet aan de scope is toegevoegd. Die scope is echter nog niet definitief. Dus mogelijk dat de Ellecomsedijk alsnog wordt toegevoegd.

Conclusie:

Algemeen:

In alle scenario's voldoet de Ellecomsedijk aan de wettelijke eisen, zowel uit een oogpunt van geluid, als uit een oogpunt van luchtkwaliteit. Daarmee is een juridische plicht tot het treffen van aanvullende maatregelen niet aan de orde.

De Provincie Gelderland is wegbeheerder en daarmee verantwoordelijk voor de staat van onderhoud van de Ellecomsedijk en de, vanwege de functie van die weg, eventueel te treffen aanvullende voorzieningen met het oog op de omgeving.

Er is sprake van een toenemende geluidsbelasting van meerdere woningen langs de Hofstetterlaan en Dalstein te Ellecom als gevolg van autonome ontwikkelingen en de eventuele afsluiting van de Doesburgsedijk. Geluidreducerend asfalt is reeds toegepast en het aanleggen van geluidsschermen blijkt geen optie te zijn. Daarmee resteren alternatieve, bovenwettelijke en experimentele, oplossingen, in combinatie met een eventueel betere ruimtelijke inpassing.

Positie College:

Het College staat sympathiek tegenover het door de omwonenden zelf aan orde gestelde idee van de diffractoren. Mede gelet hierop spant het College zich er bij de provincie Gelderland voor in om de Ellecomsedijk alsnog opgenomen te krijgen in de scope aanpak groot onderhoud A348.

Het ligt voor de hand dat vervolgens wordt onderzocht of toepassing van diffractoren (dan wel eventuele andere alternatieven) werkelijk een realistische oplossing is, mede uit een oogpunt van kosten, en zal leiden tot een relevante reductie van de geluidbelasting op de woningen aan vooral de Hofstetterlaan en Dalstein te Ellecom. Indien dat onderzoek positief uitpakt zou de provincie de oplossing kunnen meenemen in de aanbesteding. Het onderzoek kan eventueel ook in samenspraak met de door de provincie te kiezen aannemer plaatsvinden.

Mede afhankelijk van de vraag of de Ellecomsedijk wordt opgenomen in de scope aanpak groot onderhoud A348 zal tevens bepaald worden of en welke aanvullende ruimtelijke inpassings- en beplantingsmaatregelen nuttig zijn. Dit kan in overleg en samenspraak met de Stichting Twickel plaatsvinden en uiteraard de aanwonenden.

Voor het overige kan de weging van de belangen van de omwonenden Ellecomsedijk worden betrokken bij de weging van alle belangen in relatie tot de afdoening van de motie betreffende de Doesburgsedijk. Mede daarom stellen wij u voor deze afdoening thans ter kennisgeving aan te nemen.

De Steeg, 20 maart 2019